Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 19. decembra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2011/98/EÚ – Práva pracovníkov z tretích krajín, ktorí sú držiteľmi jednotného povolenia – Článok 12 – Právo na rovnaké zaobchádzanie – Sociálne zabezpečenie – Vnútroštátna právna úprava týkajúca sa určenia nároku na rodinné dávky – Právna úprava vylučujúca zohľadnenie maloletých detí držiteľa jednotného povolenia v prípade nepreukázania ich legálneho vstupu na vnútroštátne územie“

Vo veci C-664/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour d’appel de Versailles (France) (Odvolací súd Versailles, Francúzsko) z 9. novembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním:

Caisse d’allocations familiales des Hauts-de-Seine

proti

TX,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia D. Gratsias a E. Regan,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– TX, v zastúpení: S. Potiron, avocate,

– francúzska vláda, v zastúpení: R. Bénard a O. Duprat-Mazaré, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: F. Blanc-Simonetti a J. Hottiaux, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 12 ods. 1 písm. e) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/98/EÚ z 13. decembra 2011 o jednotnom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie na území členského štátu pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte (Ú. v. EÚ L 343, 2011, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi TX, štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorý je držiteľom jednotného povolenia, a Caisse d'allocations familiales des Hauts-de-Seine (Úrad pre rodinné dávky Hauts-de-Seine, Francúzsko) (ďalej len „CAF“) vo veci zamietnutia jeho žiadosti o zohľadnenie jeho maloletých detí narodených v zahraničí na účely určenia jeho nároku na rodinné dávky.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2011/98

3 Odôvodnenia 20, 21, 24 a 26 smernice 2011/98 stanovujú:

„(20) Všetci štátni príslušníci tretích krajín s oprávneným pobytom a legálne pracujúci v členskom štáte by mali mať aspoň spoločný súbor práv založený na rovnakom zaobchádzaní ako so štátnymi príslušníkmi daného hostiteľského členského štátu, a to bez ohľadu na to, na aký účel alebo na akom základe boli pôvodne prijatí. Právo na rovnaké zaobchádzanie v oblastiach špecifikovaných v tejto smernici by sa malo priznať nielen tým štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa prijali do členského štátu na účely vykonávania zamestnania, ale aj tým, ktorým sa povolil vstup na iné účely a ktorým sa umožnil prístup na trh práce v tomto členskom štáte v súlade s inými ustanoveniami práva Únie alebo vnútroštátneho práva, vrátane rodinných príslušníkov pracovníka z tretej krajiny, ktorým sa povolil vstup na územie členského štátu v súlade so smernicou Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny [(Ú. v. EÚ L 251, 2003, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224)]…

(21) Právo na rovnaké zaobchádzanie vo vymedzených oblastiach by malo byť pevne spojené s oprávneným pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny a s umožnením jeho prístupu na trh práce v členskom štáte, ktoré sú zapísané v jeho jednotnom povolení zahŕňajúcom povolenie na pobyt a na zamestnanie a v povoleniach na pobyt vydaných na iné účely a obsahujúcich informácie o oprávnení pracovať.

…

(24) Pracovníci z tretích krajín by mali mať nárok na rovnaké zaobchádzanie v oblasti sociálneho zabezpečenia. Odvetvia sociálneho zabezpečenia sú vymedzené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia [(Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1)]. Ustanovenia tejto smernice týkajúce sa rovnakého zaobchádzania, pokiaľ ide o sociálne zabezpečenie, by sa mali vzťahovať aj na pracovníkov, ktorí boli prijatí do členského štátu a prichádzajú priamo z tretej krajiny. Touto smernicou by sa však nemali pracovníkom z tretích krajín priznávať práva nad úroveň tých, ktoré sú už ustanovené v existujúcich právnych predpisoch Únie v oblasti sociálneho zabezpečenia pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa nachádzajú v cezhraničnej situácii. Touto smernicou by sa ďalej nemali priznávať práva v súvislosti so situáciami, ktoré sú mimo rozsahu pôsobnosti právnych predpisov Únie, ako napríklad vo vzťahu k členom rodiny s pobytom v tretej krajine. Touto smernicou by sa mali priznať práva iba vo vzťahu k rodinným príslušníkom, ktorí sa zlúčia s pracovníkmi z tretej krajiny s cieľom pobytu v členskom štáte v záujme zlúčenia rodiny, alebo k rodinným príslušníkom, ktorí už majú oprávnený pobyt v príslušnom členskom štáte.

…

(26) Právo Únie neobmedzuje právomoc členských štátov ustanovovať svoje systémy sociálneho zabezpečenia. V prípade absencie harmonizácie na úrovni [Európskej ú]nie podmienky udeľovania dávok sociálneho zabezpečenia, ako aj výšku týchto dávok a trvanie ich poskytovania stanovujú jednotlivé členské štáty. Pri uplatňovaní tejto právomoci by však členské štáty mali dodržiavať právo Únie."

4 Článok 3 smernice 2011/98, nazvaný „Rozsah pôsobnosti", v odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na:

…

b) štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí boli prijatí do členského štátu na iné účely ako na vykonávanie zamestnania v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom, sú oprávnení pracovať a majú povolenie na pobyt v súlade s nariadením [Rady] (ES) č. 1030/2002 [z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov (Ú. v. ES L 157, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 3)], a

c) štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí boli prijatí do členského štátu na účely vykonávania zamestnania v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom."

5 Článok 12 uvedenej smernice, nazvaný „Právo na rovnaké zaobchádzanie", stanovuje:

„1. S pracovníkmi z tretích krajín uvedenými v článku 3 ods. 1 písm. b) a c) sa zaobchádza rovnako ako so štátnymi príslušníkmi členského štátu, v ktorom majú pobyt, pokiaľ ide:

…

e) o odvetvia sociálneho zabezpečenia vymedzené v nariadení [č. 883/2004];

…

2. Členské štáty môžu obmedziť rovnaké zaobchádzanie:

…

b) obmedzením práv priznaných pracovníkom z tretích krajín podľa odseku 1 písm. e), no neobmedzením takýchto práv pre pracovníkov z tretích krajín, ktorí sú zamestnaní alebo ktorí boli zamestnaní aspoň šesť mesiacov a sú evidovaní ako nezamestnaní.

Okrem toho členské štáty môžu rozhodnúť o tom, že odsek 1 písm. e) sa v súvislosti s rodinnými dávkami neuplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým sa povolilo pracovať na území členského štátu na obdobie nepresahujúce šesť mesiacov, na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí boli prijatí na účely štúdia, alebo na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú povolenie pracovať na základe víza;

…“

Nariadenie č. 883/2004

6 Článok 3 ods. 1 písm. j) nariadenia č. 883/2004 stanovuje, že toto nariadenie sa uplatňuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú rodinných dávok. Podľa odseku 5 tohto článku sa neuplatňuje na sociálnu a zdravotnú pomoc.

7 Podľa článku 1 písm. z) tohto nariadenia pojem „rodinná dávka“ znamená všetky vecné alebo peňažné dávky, ktoré sú určené na pokrytie rodinných výdajov, okrem preddavkov na výživné a osobitné prídavky pri narodení dieťaťa a osvojení dieťaťa, ako sú uvedené v prílohe I k uvedenému nariadeniu.

Francúzske právo

Code de l'action sociale et des familles (Zákonník o sociálnej starostlivosti a rodine)

8 Podľa článku L. 262-5 druhého odseku Zákonníka o sociálnej starostlivosti a rodine:

„Aby sa deti cudzích štátnych príslušníkov zohľadňovali z titulu práv príjemcu, ktorý je cudzincom a nie je štátnym príslušníkom členského štátu Európskej únie, iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore [z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3),] alebo Švajčiarskej konfederácie, musia spĺňať podmienky stanovené v článku L.512-2 code de la sécurité sociale (Zákonník sociálneho zabezpečenia).“

Code de la sécurité sociale (Zákonník sociálneho zabezpečenia)

9 Článok L. 511-1 Zákonníka sociálneho zabezpečenia stanovuje:

„Rodinné dávky zahŕňajú:

…

2°) rodinné prídavky,

3°) rodinný príplatok,

…

7°) príspevok na začiatku školského roka,

…“

10 Článok L. 512-2 Zákonníka o sociálnom zabezpečení stanovuje:

„Štátni príslušníci členských štátov Európskeho spoločenstva, iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskej konfederácie, ktorí spĺňajú podmienky požadované na legálny pobyt vo Francúzsku, majú nárok *ex lege* na rodinné dávky za podmienok stanovených v tejto knihe…

Cudzinci, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu Európskeho spoločenstva, iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskej konfederácie a ktorí sú držiteľmi dokladu vyžadovaného zákonom alebo iným právnym predpisom alebo medzinárodnými zmluvami alebo dohodami na legálny pobyt vo Francúzsku, majú takisto nárok *ex lege* na rodinné dávky za podmienok stanovených v tejto knihe.

Títo cudzinci majú nárok na rodinné dávky za predpokladu, že v prípade detí, o ktoré sa starajú a na ktoré sa žiadajú rodinné dávky, možno preukázať jednu z týchto situácií:

– narodenie vo Francúzsku,

– ich legálny vstup v rámci konania o zlúčení rodiny…

– sú rodinnými príslušníkmi utečenca,

– majú postavenie dieťaťa cudzinca, ktorý je držiteľom povolenia na pobyt…

Dekrét stanovuje zoznam dokladov a listín potvrdzujúcich legálnosť vstupu a pobytu príjemcov, ktorí sú cudzincami. Určuje tiež povahu dokumentov vyžadovaných na preukázanie toho, že deti, o ktoré sa títo cudzinci starajú a na ktoré žiadajú o rodinné dávky, spĺňajú podmienky uvedené v predchádzajúcich odsekoch.“

11 Článok D. 512-2 tohto zákonníka stanovuje:

„Legálnosť vstupu a pobytu detí cudzincov, o ktoré sa príjemca stará a na ktoré žiada rodinné prídavky, sa preukazuje predložením jedného z týchto dokumentov:

…

2° Potvrdenie o lekárskej prehliadke dieťaťa, ktoré vydal [Office français de l'immigration et de l'intégration (OFII)] (Francúzsky úrad pre prisťahovalectvo a integráciu, Francúzsko) po skončení konania o žiadosti o povolenie na zamestnanie alebo povolení na pobyt na účely zlúčenia rodiny.

…

5° Potvrdenie vydané orgánmi prefektúry, v ktorom sa spresňuje, že dieťa vstúpilo na územie Francúzska najneskôr v rovnakom čase ako jeden z jeho rodičov, ktorému bol povolený pobyt…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Dňa 1. apríla 2014 TX, arménsky štátny príslušník, držiteľ povolenia na pobyt „na súkromný a rodinný život“, ktoré mu umožňuje pracovať vo Francúzsku, požiadal CAF o priznanie rodinných dávok na jeho tri deti, z ktorých dve, narodené mimo francúzskeho územia, vstúpili na toto územie nelegálne.

13 Pri určení jeho práv CAF odmietol zohľadniť jeho dve deti narodené v zahraničí z dôvodu ich nelegálneho vstupu na francúzske územie.

14 Keďže toto odmietnutie potvrdila komisia CAF pre mimosúdne riešenie sporov, TX podal žalobu na Tribunal des affaires de sécurité sociale de Nanterre (France) (Súd pre veci sociálneho zabezpečenia Nanterre, Francúzsko).

15 Rozsudkom z 21. decembra 2018 tento súd žalobe TX vyhovel a rozhodol, že TX má nárok na rodinné dávky na svoje dve deti narodené v zahraničí odo dňa podania jeho žiadosti.

16 Rozsudkom zo 14. novembra 2019 Cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles, Francúzsko) zrušil tento rozsudok a potvrdil rozhodnutie CAF.

17 Rozsudkom z 23. júna 2022 Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) zrušil tento rozsudok z dôvodu „nedostatočného odôvodnenia“ a vrátil vec Cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles) v inom zložení, ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

18 Tento posledný uvedený súd uvádza, že legálnosť pobytu TX na francúzskom území „nie je sporná“, keďže je držiteľom povolenia na prechodný pobyt, ktoré ho oprávňuje pracovať, a že jedinou otázkou je, či má nárok na rodinné dávky na svoje dve deti narodené v zahraničí.

19 Uvedený súd uvádza, že Cour de cassation (Kasačný súd) v dvoch rozsudkoch z 3. júna 2011 a v rozsudku z 5. apríla 2013 v pléne rozhodol, že články L. 512-2 a D. 512-2 Zákonníka sociálneho zabezpečenia, ktoré podmieňujú vyplácanie rodinných dávok predložením dokladu potvrdzujúceho, že deti cudzincov vstúpili na územie Francúzska legálne, a najmä v prípade detí, ktoré naň vstúpili na účely zlúčenia rodiny, predložením lekárskeho potvrdenia vydaného OFII, majú objektívnu povahu odôvodnenú potrebou vykonávať v demokratickom štáte kontrolu podmienok prijímania detí. Cour de cassation (Kasačný súd) z toho vyvodil, že tieto články nepredstavujú neprimeraný zásah do práva na rodinný život, ktoré zaručujú články 8 a 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ani neporušujú ustanovenia Medzinárodného dohovoru o právach dieťaťa, prijatého Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 20. novembra 1989.

20 Podľa vnútroštátneho súdu bol tento výklad potvrdený Európskym súdom pre ľudské práva v jeho rozhodnutí z 1. októbra 2015, Okitaloshima Okonda Osungu a Selpa Lokongo v. Francúzsko (ECLI:CE:ECHR:ECHR:2015:0908DEC 007686011).

21 Vnútroštátny súd však uvádza, že v spore, ktorý prejednáva, vzniká otázka z iného hľadiska, a to z hľadiska smernice 2011/98.

22 Podľa tohto súdu sa táto smernica má na tento spor uplatniť, keďže na jednej strane dávky, o ktoré ide vo veci samej, patria do pôsobnosti nariadenia č. 883/2004, a na druhej strane TX je štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorý bol prijatý na účely vykonávania zamestnania vo Francúzsku, pretože je držiteľom viacročného povolenia na pobyt, ktoré mu umožňuje pracovať, a navyše má pracovnú zmluvu.

23 Vnútroštátny súd sa okrem toho domnieva, že hoci podľa článku 12 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice majú členské štáty možnosť obmedziť právo na rovnaké zaobchádzanie v závislosti od postavenia určitých štátnych príslušníkov tretích krajín, toto ustanovenie nestanovuje žiadnu možnosť odchýliť sa od tohto práva v závislosti od podmienok, za ktorých rodinní príslušníci držiteľa jednotného povolenia prišli na územie hostiteľského členského štátu. V prejednávanej veci sa však zamietnutie žiadosti TX zo strany CAF nezakladá na jeho právnom postavení, ale na podmienkach vstupu a pobytu jeho dvoch detí narodených v Arménsku na francúzskom území.

24 Vnútroštátny súd má však pochybnosti, pokiaľ ide o rozsah odôvodnenia 20 a poslednej vety odôvodnenia 24 smernice 2011/98, ktoré na účely určenia nositeľov práv zaručených touto smernicou odkazujú na rodinných príslušníkov pracovníka z tretej krajiny, ktorým bol povolený vstup do členského štátu na účely zlúčenia rodiny.

25 Po prvé tento súd v tejto súvislosti poznamenáva, že rodinné dávky, o ktoré ide vo veci samej, sa nevyplácajú rodinným príslušníkom žiadateľa, ale sú mu priznané v závislosti od počtu detí, o ktoré sa stará.

26 Po druhé vzhľadom na judikatúru vyplývajúcu z rozsudku z 25. novembra 2020, Istituto nazionale della previdenza sociale (Rodinné dávky pre držiteľov jednotného povolenia) (C-302/19, ďalej len „rozsudok INPS“, EU:C:2020:957), sa uvedený súd pýta, či je možné sa pri určovaní nároku držiteľa jednotného povolenia na dávky sociálneho zabezpečenia opierať o pravidlá týkajúce sa zlúčenia rodiny.

27 Po tretie ten istý súd uvádza, že Európska komisia predložila 27. apríla 2022 návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie na území členského štátu pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte (prepracované znenie) [COM(2022) 655 final], ktorý stanovuje, že odôvodnenie 24 smernice 2011/98 bude zosúladené s rozsudkom INPS tým, že sa vypustia posledné dve vety tohto odôvodnenia.

28 Za týchto okolností Cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa v nadväznosti na [rozsudok INPS] článok 12 ods. 1 písm. e) smernice [2011/98] vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akým je [Francúzska republika], podľa ktorej je na účely určenia nároku na dávku sociálneho zabezpečenia zakázané zohľadňovať deti držiteľa jednotného povolenia v zmysle článku 2 písm. c) [tejto] smernice narodené v tretej krajine, ak tieto deti, o ktoré sa stará, nevstúpili na územie členského štátu na účely zlúčenia

rodiny, alebo ak neboli predložené doklady umožňujúce odôvodniť legálnosť ich vstupu na územie tohto štátu, pričom táto podmienka sa nemá vyžadovať v prípade detí poberateľov dávok, ktorí sú štátnymi príslušníkmi daného štátu alebo štátnymi príslušníkmi iného členského štátu?“

O prejudiciálnej otázke

29 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 12 ods. 1 písm. e) smernice 2011/98 vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej sa na účely určenia nároku na dávky sociálneho zabezpečenia pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom jednotného povolenia, zohľadňujú deti narodené v tretej krajine, o ktoré sa stará, len pod podmienkou, že preukážu, že vstúpili na územie tohto členského štátu legálne.

30 Treba najprv pripomenúť, ako sa to uvádza v odôvodnení 26 smernice 2011/98, že právo Únie neobmedzuje právomoc členských štátov upravovať svoje systémy sociálneho zabezpečenia. V prípade absencie harmonizácie na úrovni Únie podmienky udeľovania dávok sociálneho zabezpečenia, ako aj výšku týchto dávok a trvanie ich poskytovania stanovujú jednotlivé členské štáty. Pri uplatňovaní tejto právomoci však členské štáty musia dodržiavať právo Únie (pozri rozsudok INPS, bod 23 a citovanú judikatúru).

31 Z článku 12 ods. 1 písm. e) smernice 2011/98 v spojení s jej článkom 3 ods. 1 písm. c) pritom vyplýva, že štátni príslušníci tretích krajín, ktorí boli prijatí do členského štátu na účely vykonávania zamestnania v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom, majú právo na rovnaké zaobchádzanie ako štátni príslušníci členského štátu, v ktorom majú pobyt, pokiaľ ide o odvetvia sociálneho zabezpečenia vymedzené v nariadení č. 883/2004.

32 Na to, aby mal štátny príslušník tretej krajiny právo na rovnaké zaobchádzanie podľa týchto ustanovení, je preto na jednej strane potrebné, aby bol prijatý do členského štátu na účely vykonávania zamestnania v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom. Tak je to v prípade štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je rovnako ako žalobca vo veci samej držiteľom jednotného povolenia v zmysle článku 2 písm. c) smernice 2011/98, pretože podľa tohto ustanovenia toto povolenie umožňuje takémuto príslušníkovi mať legálny pobyt na území členského štátu, ktorý ho vydal, na účely vykonávania zamestnania (pozri rozsudok INPS, bod 24 a citovanú judikatúru).

33 Na druhej strane je potrebné, aby dotknuté dávky spadali do oblastí sociálneho zabezpečenia, ako sú vymedzené v nariadení č. 883/2004. Je pritom nesporné a francúzska vláda to nepopiera, že dávky, o ktoré ide vo veci samej, predstavujú dávky sociálneho zabezpečenia, ktoré patria medzi rodinné dávky uvedené v článku 3 ods. 1 písm. j) tohto nariadenia.

34 Za týchto podmienok sa zdá, že osoba nachádzajúca sa v postavení žalobcu vo veci samej má v súlade s článkom 12 ods. 1 písm. e) smernice 2011/98 právo na rovnaké zaobchádzanie ako francúzski štátni príslušníci.

35 Pokiaľ ide o otázku, či je toto právo na rovnaké zaobchádzanie porušené takým ustanovením, o aké ide vo veci samej, ktoré na účely určenia nároku na rodinné dávky pre držiteľa jednotného povolenia vylučuje zohľadnenie jeho nezaopatrených detí, v prípade ktorých nie je preukázaný legálny vstup na francúzske územie, treba konštatovať, že s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, z článku L. 512-1 ods. 1 a článku L. 512-2 ods. 1 Zákonníka sociálneho zabezpečenia vyplýva, že francúzski štátni príslušníci, ako aj štátni príslušníci iných

členských štátov Európskej únie, iných zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie, ktorí majú legálny pobyt vo Francúzsku, majú nárok *ex lege* na rodinné dávky za podmienok stanovených v knihe V tohto zákonníka. Naopak, článok L. 512-2 ods. 2 uvedeného zákonníka podmieňuje nárok na rodinné dávky pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú legálny pobyt vo Francúzsku, dodatočnou podmienkou uvedenou v odseku 3 tohto článku L. 512-2, ktorá spočíva v preukázaní legálneho vstupu detí, na ktoré sa rodinné dávky požadujú, na francúzske územie.

36 Z uvedeného vyplýva, že takáto vnútroštátna právna úprava zaobchádza so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sú držiteľmi jednotného povolenia, menej priaznivo ako so štátnymi príslušníkmi hostiteľského členského štátu. Takáto právna úprava je teda v rozpore s právom na rovnaké zaobchádzanie zakotveným v článku 12 ods. 1 písm. e) smernice 2011/98.

37 Vnútroštátny súd má však vzhľadom na odôvodnenia 20 a 24 smernice 2011/98 pochybnosti o tom, či sa právo na rovnaké zaobchádzanie môže obmedziť len na deti držiteľa jednotného povolenia, ktoré sa k nemu pripojili na účely zlúčenia rodiny. Tieto pochybnosti vyplývajú zo skutočnosti, že odôvodnenie 20 tejto smernice zahŕňa medzi osoby, ktoré majú právo na rovnaké zaobchádzanie, najmä rodinných príslušníkov pracovníka z tretej krajiny, ktorí boli prijatí do členského štátu na účely zlúčenia rodiny, zatiaľ čo v poslednej vete odôvodnenia 24 tejto smernice sa stanovuje, že práva priznané touto smernicou by sa mali udeliť len rodinným príslušníkom, ktorí sa pripoja k pracovníkom z tretej krajiny s cieľom pobytu v členskom štáte na účely zlúčenia rodiny alebo tým, ktorí majú v tomto členskom štáte legálny pobyt.

38 Súdny dvor však na jednej strane uviedol, že zo znenia odôvodnenia 20 smernice 2011/98 vyplýva, že sa týka najmä situácie, keď rodinní príslušníci pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny a je držiteľom jednotného povolenia, majú priamo právo na rovnaké zaobchádzanie stanovené v článku 12 tejto smernice, pričom toto právo sa týmto osobám priznáva ako pracovníkom, hoci ich príchod do hostiteľského členského štátu bol spôsobený skutočnosťou, že boli rodinnými príslušníkmi pracovníka, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny (pozri rozsudok INPS, bod 30).

39 Na druhej strane Súdny dvor konštatoval, že obsah odôvodnenia 24 smernice 2011/98 nie je prevzatý do žiadneho z ustanovení tejto smernice, a pripomenul, že odôvodnenie právneho aktu Únie nemá záväznú právnu silu a nemožno sa ho dovolávať na účely výnimky zo samotných ustanovení aktu (pozri rozsudok INPS, body 31 a 32).

40 Z týchto odôvodnení preto nemožno vyvodiť, že smernica 2011/98 sa má vykladať v tom zmysle, že držiteľ jednotného povolenia, ktorého rodinní príslušníci nepreukážu, že vstúpili na územie dotknutého členského štátu legálne na účely zlúčenia rodiny, je vylúčený z práva na rovnaké zaobchádzanie stanoveného touto smernicou, hoci žiadne ustanovenie uvedenej smernice, najmä jej článok 12 ods. 1, nestanovuje na uplatnenie tohto práva takúto podmienku.

41 Okrem toho treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach, nemožno tvrdiť, že samotný normotvorca Únie podmienil právo na rovnaké zaobchádzanie v oblasti rodinných dávok legálnym pobytom žiadateľa na území členského štátu.

42 Je nepochybne pravda, že článok 12 ods. 1 smernice 2011/98 priznáva právo na rovnaké zaobchádzanie len štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí majú legálny pobyt na území členských štátov. Táto požiadavka zodpovedá cieľu uvedenému v odôvodnení 21 tejto smernice, ktorým je spojiť právo na rovnaké zaobchádzanie s legálnym pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny v členskom štáte.

43 Právna úprava dotknutá vo veci samej však nie je spochybnená v rozsahu, v akom podmieňuje nárok na rodinné dávky legálnosťou pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom jednotného povolenia a ktorý žiada o tieto dávky, ale v rozsahu, v akom stanovuje podmienku legálneho vstupu, ktorá sa týka detí tohto štátneho príslušníka, na ktoré sa uvedené dávky požadujú.

44 Francúzska vláda nemôže namietať ani to, že podmienka stanovená vnútroštátnou právnou úpravou v rozsahu, v akom má zabrániť obchádzaniu postupu zlúčenia rodiny, je jednou zo sankcií, ktoré môžu členské štáty prijať v prípade porušenia vnútroštátnych predpisov prijatých na základe smernice 2003/86, a že má objektívnu povahu odôvodnenú potrebou overiť podmienky, za ktorých budú rodinní príslušníci garanta prijatí.

45 Treba uviesť, že smernica 2011/98 stanovuje v prospech niektorých štátnych príslušníkov tretích krajín právo na rovnaké zaobchádzanie, ktoré je všeobecným pravidlom, a vymenúva výnimky z tohto práva, ktoré majú členské štáty možnosť stanoviť a ktoré sa musia vykladať reštriktívne (rozsudok INPS, bod 26).

46 V súlade s článkom 12 ods. 2 písm. b) prvým pododsekom smernice 2011/98 tak členské štáty môžu obmedziť právo na rovnaké zaobchádzanie v oblasti sociálnych dávok s výnimkou pracovníkov z tretích krajín, ktorí sú zamestnaní alebo ktorí boli zamestnaní aspoň šesť mesiacov a sú evidovaní ako nezamestnaní. Okrem toho podľa článku 12 ods. 2 písm. b) druhého pododseku tejto smernice členské štáty môžu rozhodnúť, že toto právo sa neuplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým sa povolilo pracovať na území členského štátu na obdobie nepresahujúce šesť mesiacov, na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí boli prijatí na účely štúdia, alebo na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú povolenie pracovať na základe víza.

47 Z uvedeného vyplýva, že okrem taxatívne vymenovaných situácií, v ktorých sa členské štáty môžu odchýliť od rovnakého zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sú držiteľmi jednotného povolenia, a vlastnými štátnymi príslušníkmi, rozdielne zaobchádzanie s týmito dvoma kategóriami štátnych príslušníkov predstavuje samo osebe porušenie článku 12 ods. 1 písm. e) tejto smernice [pozri analogicky rozsudok z 29. júla 2024, CU a ND (Sociálna pomoc – Nepriama diskriminácia), C-112/22 a C-223/22, EU:C:2024:636, bod 55, ako aj citovanú judikatúru].

48 Na jednej strane však zo žiadnej z výnimiek z práv priznaných v článku 12 ods. 1 písm. e) smernice 2011/98 nevyplýva možnosť členských štátov vylúčiť z práva na rovnaké zaobchádzanie pracovníka, ktorý je držiteľom jednotného povolenia a ktorého deti narodené v tretej krajine nepreukážu, že vstúpili na územie príslušného členského štátu legálne.

49 Na druhej strane aj za predpokladu, že by takáto možnosť bola uznaná, z judikatúry vyplýva, že na tieto výnimky sa možno odvolávať iba vtedy, ak orgány dotknutého členského štátu, ktoré majú právomoc na vykonanie tejto smernice, jasne vyjadrili, že majú v úmysle tieto výnimky využiť

(rozsudok INPS, bod 26 a citovaná judikatúra). Francúzska vláda však, ako sama priznáva, nemala v úmysle využiť možnosť obmedziť právo na rovnaké zaobchádzanie uplatnením výnimiek stanovených v článku 12 ods. 2 písm. b) uvedenej smernice.

50 Z uvedeného vyplýva, že členský štát sa nemôže odvolávať na svoju povinnosť zabezpečiť, aby porušenia smernice 2003/86 boli sankcionované s cieľom odôvodniť výnimku z práva na rovnaké zaobchádzanie, ktorú normotvorca Únie nestanovil v smernici 2011/98.

51 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 12 ods. 1 písm. e) smernice 2011/98 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej sa na účely určenia nároku na dávky sociálneho zabezpečenia pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom jednotného povolenia, zohľadňujú deti narodené v tretej krajine, o ktoré sa stará, len pod podmienkou, že preukážu, že vstúpili na územie tohto členského štátu legálne.

O trovách

52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 12 ods. 1 písm. e) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/98/EÚ z 13. decembra 2011 o jednotnom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie na území členského štátu pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni právnej úprave členského štátu, podľa ktorej sa na účely určenia nároku na dávky sociálneho zabezpečenia pre štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je držiteľom jednotného povolenia, zohľadňujú deti narodené v tretej krajine, o ktoré sa stará, len pod podmienkou, že preukážu, že vstúpili na územie tohto členského štátu legálne.

Podpisy